

N á v r h

ZÁKON

ze dne2012,

**kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
a zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších
předpisů**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna trestního zákoníku

Čl. I

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění zákona č. 306/2009 Sb., zákona č. 181/2011 Sb., zákona č. 330/2011 Sb., zákona č. 357/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb. a zákona č. 458/2011 Sb. a zákona č. se mění takto:

1. V § 88 odst. 2 se doplňuje věta druhá, která zní: „Soud nevyhoví návrhu ředitele věznice na podmíněné propuštění odsouzeného na svobodu, jen je-li zjevné, že by odsouzený po propuštění na svobodu nevedl řádný život.“.

2. V § 88 odst. 3 věta první zní: „Soud při rozhodování o podmíněném propuštění odsouzeného za zločin přihlédne také k tomu, zda odsouzený včas nastoupil do výkonu trestu a zda částečně nebo zcela nahradil či jinak odčinil škodu nebo jinou újmu způsobenou trestným činem nebo zda vydal bezdůvodné obohacení získané trestným činem.“.

ČÁST DRUHÁ

Změna trestního řádu

Čl. II

V § 331 odst. 1 poslední větě zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), se slova „jednoho roku“ nahrazují slovy „šesti měsíců“.

ČÁST TŘETÍ

Účinnost

Čl. III

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení.

Důvodová zpráva

Obecná část

Základním cílem navrhované právní úpravy je zrychlení a zefektivnění procesu podmíněného propuštění, zejména v případech pachatelů drobné kriminality z kategorie přečinů. Současný stav přeplněnosti věznic osobami, které se dopustily přečinu je trvale nepřijatelný. Navrhuje se proto zajistit cestou ředitelů věznic včasné rozpoznání završené převýchovy odsouzeného a posílením významu návrhového oprávnění ředitele věznice zajistit včasné podmíněné propuštění takto napraveného odsouzeného, který se tak bude moci rychleji vrátit do svého sociálního prostředí, dostát svým závazkům vůči poškozenému, osobám odkázaným na něho svou výživou, příp. dalším osobám.

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

Na tento návrh zákona se nevztahují předpisy Evropské unie. Navrhovaná právní úprava je v souladu s mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu České republiky (čl. 10 ústavy).

Navrhovaný zákon se nedotýká principu rovného zacházení s muži a ženami. Nemá žádný dopad na podnikatelské prostředí ani na životní prostředí.

Navrhovaná úprava nebude mít negativní dopad na státní rozpočet ani na rozpočty krajů a obcí. Zrychlením procesu rozhodování a snížením počtu odsouzených za přečin ve výkonu trestu odnětí svobody by mělo naopak dojít k jistým úsporám.

Zvláštní část

K části první

Doplněním ustanovení § 88 odst. 2 tr. zákoníku se sleduje posílení významu návrhu ředitele věznice na podmíněné propuštění odsouzeného. Ředitel věznice má nejvíce informací o odsouzeném a může objektivně (na základě vyjádření odborníků, kteří formou výchovných programů pracují na převýchově odsouzeného) posoudit míru resocializace takové osoby.

Dále se navrhuje, aby stávající ustanovení § 88 odst. 3 tr. zákoníku ukládající soudu při rozhodování o podmíněném propuštění přihlídnout také k tomu, zda odsouzený včas nastoupil do výkonu trestu a zda částečně nebo zcela nahradil či jinak odčinil škodu nebo jinou újmu způsobenou trestným činem nebo aby vydal bezdůvodné obohacení získané trestným činem, se nadále vztahovalo pouze na odsouzené za zločin (včetně zvláště závažných zločinů). Tato změna umožní jednodušší rozhodování o podmíněném propuštění osob odsouzených pouze za přečin. Je předpoklad, že by se touto cestou měl odstranit nepříznivý stav ve věznicích, tj. jejich přeplněnost v důsledku vysokého počtu odsouzených za přečin .

K části druhé

O podmíněném propuštění z trestu odnětí svobody rozhoduje soud na základě návrhu státního zástupce nebo ředitele příslušné věznice, nebo základě žádosti odsouzeného, anebo

i bez takové žádosti. Rozhoduje se ve veřejném zasedání. Byla-li žádost odsouzeného o podmíněné propuštění zamítnuta, může ji odsouzený opakovat teprve po uplynutí jednoho roku od zamítavého rozhodnutí, ledaže by žádost byla zamítnuta jen proto, že dosud neuplynula lhůta stanovená v zákoně pro podmíněné propuštění. Tato lhůta uvedená v § 331 odst. 1 tr. řádu se nejeví vzhledem ke skladbě odsouzených ve výkonu trestu odnětí svobody odpovídající. V současné době tvoří většinu populace ve věznicích osoby odsouzené ke krátkodobým trestům odnětí svobody, tedy převážně osoby s nižším stupněm narušení. Navrhuje se proto zkrácení této lhůty z jednoho roku na 6 měsíců, čímž se umožní soudu pružněji reagovat na výsledky převýchovy odsouzeného a rozhodnout, zda již je možné jeho podmíněné propuštění a případně stanovit nad odsouzeným ještě i dohled (§ 89 odst. 1 tr. zákoníku). Pro úplnost se uvádí, že tato lhůta uvedená v § 331 odst. 1 tr. řádu omezuje pouze možnost podávání žádostí odsouzeného o podmíněné propuštění a nedopadá na návrhová oprávnění ředitele věznice nebo státního zástupce, která nejsou nikterak omezena.

K části třetí.

Navrhuje se krátká legisvakantní lhůta, aby nová ustanovení této novely mohla být v krátké době využívána, a to zejména justiční praxí.

V Praze dne 19. ledna 2012

Pavel Staněk v. r.

Stanislav Polčák v. r.

Jana Suchá v. r.